

6. Archeologisch onderzoek Parachutistenstraat te Breedeweg (gem. Groesbeek)

Figuur 4. Huisplattegrond uit de Late IJzertijd of Romeinse tijd in werkput 3 van het proefsleuvenonderzoek.

Op de bovenstaande foto ziet u een huisplattegrond uit de late IJzertijd of Romeinse tijd in werkput 3 van het proefsleuvenonderzoek.

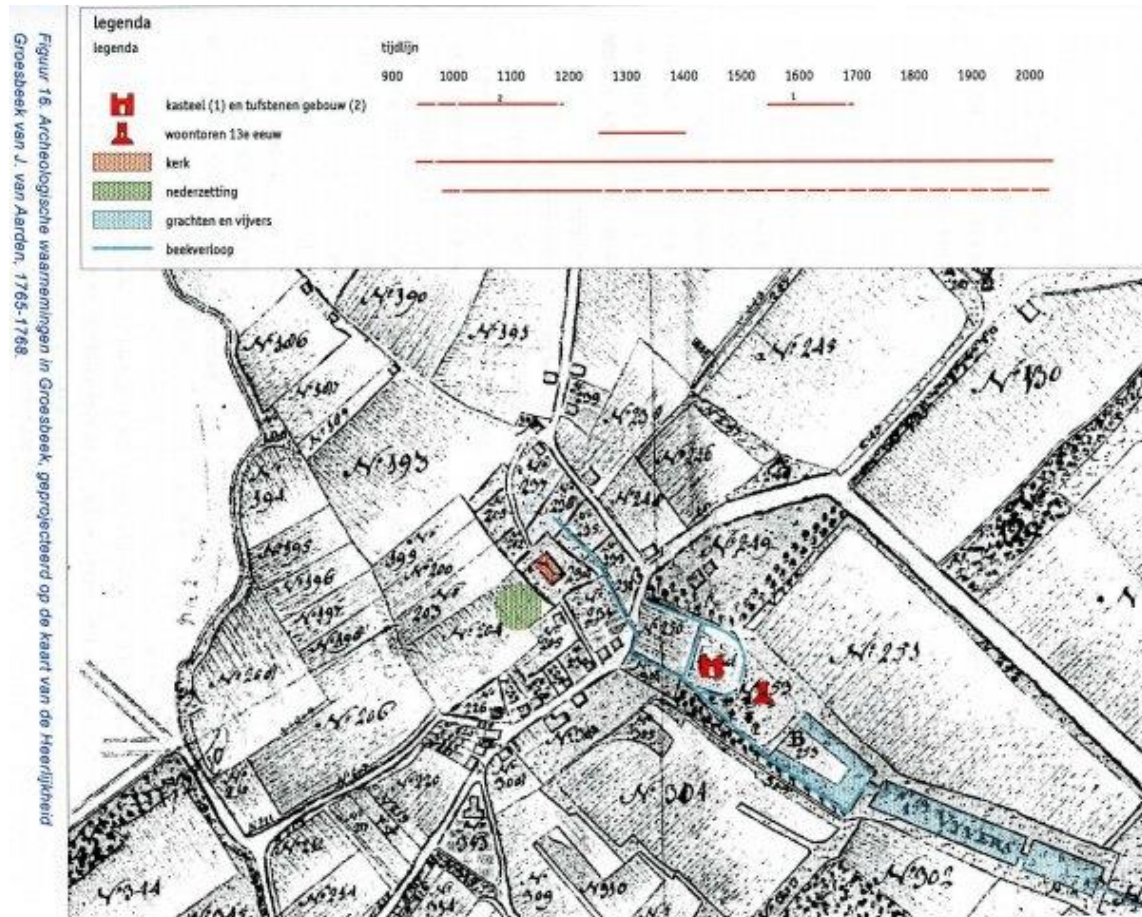
Aanleiding:

Het gaat hier om een voormalig agrarisch terrein aan de zuidzijde van de Parachutistenstraat in het kerkdorp Breedeweg. Het onderzoeksgebied, dat intussen een woongebied is geworden, heeft bij een inventariserend onderzoek in 2005 zoveel archeologische sporen opgeleverd, dat tot een definitieve archeologische opgraving besloten werd. Zowel het vooronderzoek als de archeologische opgraving in de winterperiode 2005/2006 werden uitgevoerd door RAAP Archeologisch Adviesbureau.

Archeologisch kader:

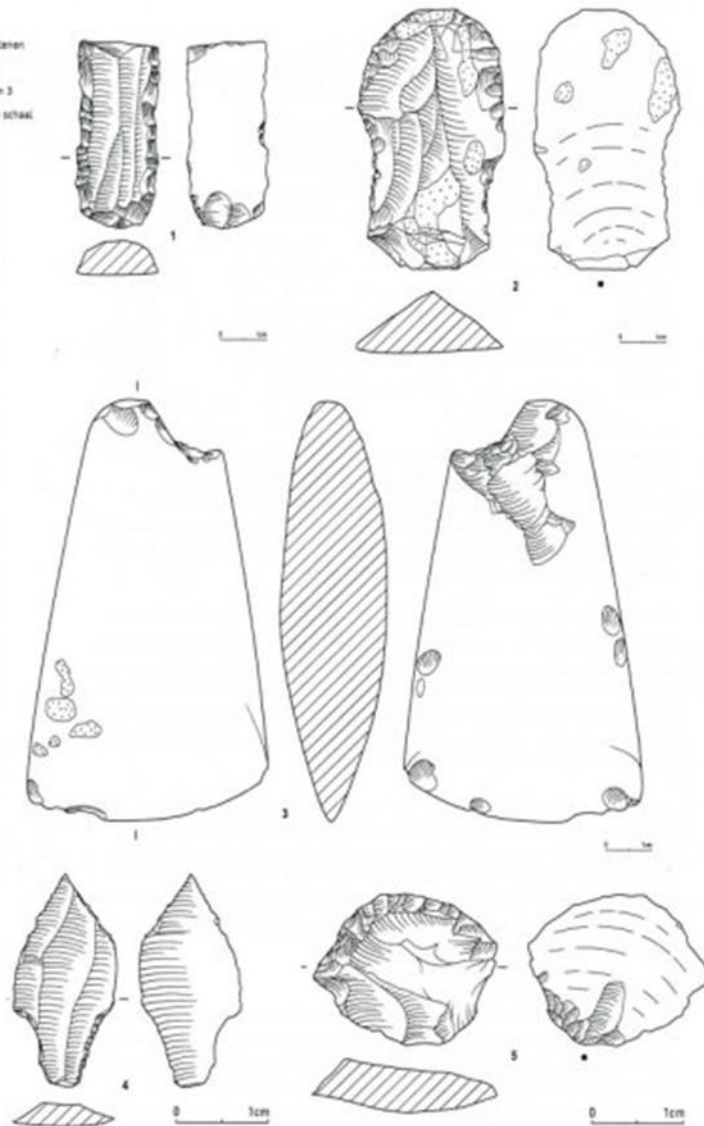
Vóór de hier behandelde opgraving was in en rond het kerkdorp Breedeweg maar een klein aantal archeologische vindplaatsen bekend. Het oude akkergebied waarin het plangebied ligt heeft in het verleden slechts een enkele vondst opgeleverd. Het gaat daarbij om een vuurstenen spitskling uit het Midden Neolithicum ten zuiden van het plangebied en scherven handgevormd aardewerk uit de IJzertijd bij Grafwegen. De delen van de stuwwal ten westen van Breedeweg hebben intussen – mede dankzij intensieve verkenningen – tientallen archeologische vindplaatsen opgeleverd. Daarbij gaat het om losse vondsten van jagers/verzamelaars uit het Paleolithicum en Mesolithicum, om nederzettingen en kampementen en losse vondsten uit het Neolithicum en de Bronstijd. Uit de IJzertijd en de Romeinse tijd (de perioden waarvan in het plangebied Parachutistenstraat bewoningssporen zijn aangetroffen) zijn op de stuwwal ten westen van Breedeweg een groot aantal vindplaatsen bekend. Gezien dat grote aantal vindplaatsen van archeologisch materiaal uit de IJzertijd

werden die plateaus en hellingen in die tijd intensief bewoond. Vermoedelijk was er sprake van meerdere territoria waarbinnen boerderijen regelmatig werden verplaatst. Opvallend is vooral het dichte cluster van vindplaatsen uit de IJzertijd op Klein Amerika, dat is gelegen rond de kop van het zelfde erosiedal dat direct ten zuiden van de Parachutistenstraat loopt.

Op de bovenstaande kaart ziet u de archeologische waarnemingen in Groesbeek, geprojecteerd op de kaart van de Heerlijkheid Groesbeek van J van Aarden 1765 - 1768

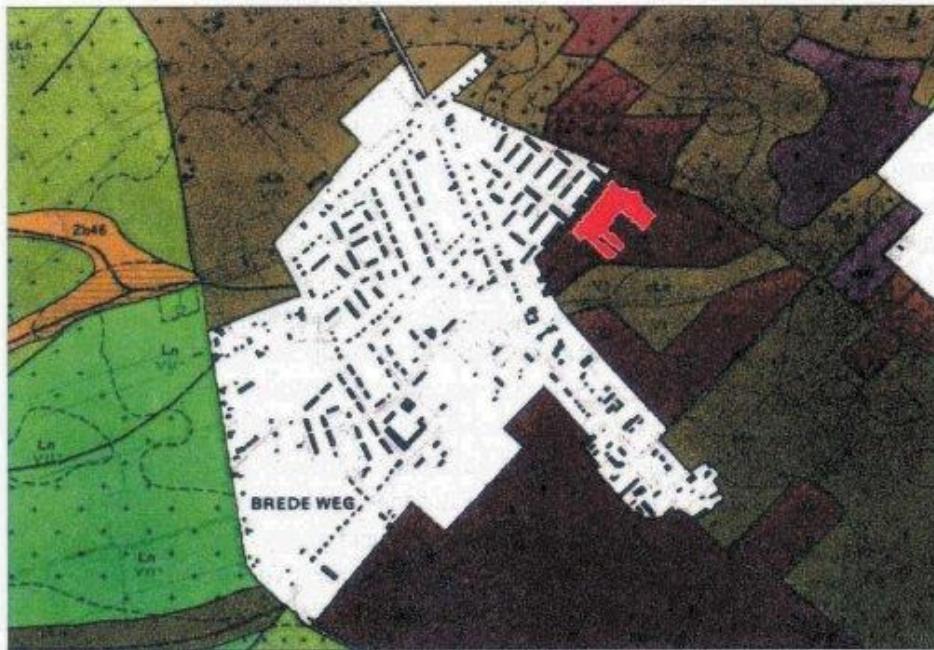
Figuur 23. Vuurstenen artefacten uit de opgraving (1, 2 en 3 schaal 1:1; 4 en 5 schaal 2:1).

Resultaten opgraving winter 2005/2006:

Tijdens die opgraving is een gebied van circa 0,8 ha vlakdekkend onderzocht. Hierbij zijn archeologische resten aangetroffen uit zes perioden: Het Laat Paleolithicum (35000 tot 8800 jaar voor Chr.), het Neolithicum (plm. 5000 tot 2000 jaar voor Chr.), de Midden en Late IJzertijd (500 tot 12 voor Chr.), de Vroeg en Midden Romeinse tijd (12 tot 270 na Chr.), de Middeleeuwen (450 tot 1500 na Chr.) en de Nieuwe tijd (na 1500). Een deel van deze perioden is slechts vertegenwoordigd door losse vondsten of een beperkt aantal grondsporen die wijzen op activiteiten buiten de context van een nederzetting. Andere perioden, met name de Midden-IJzertijd en Romeinse tijd, kenmerken zich door de aanwezigheid van bewoningssporen in de vorm van resten van boerderijen en bijgebouwen. De aard en ligging van de opgegraven resten maken duidelijk dat de opgraving een uitsnede is van een veel groter gebied met archeologische resten dat zich vanuit het plangebied in alle richtingen uitstrekt. De meest opvallende structuren uit de opgraving zijn een huis van het type Haps uit de Midden-IJzertijd, een boerderij van een overgangstype tussen de typen Oss- Ussen 5A en Alphen-Ekeren uit het eind van de Late IJzertijd of Vroeg Romeinse tijd en een Romeins wandgreppelhuis van het type Oss-Ussen 9C uit omstreeks 50 na Chr. na de Vroeg Romeinse

tijd is het plangebied als woongebied verlaten en als akkerland in gebruik geweest

Figuur 11. Uitsnede uit de bodemkaart (schaal 1:10:000) van het ruilverkavelingsgebied Groesbeek met daarop geplote de opgraving (rood; Leenders & Beekman, 1983).

Uitsnede uit de bodemkaart (schaal 1:10:000 van) van het ruilverkavelingsgebied Groesbeek met daarop geplote de opgraving (Rood Leenders & Beekman, 1983)

Uit de Vroege Middeleeuwen dateert (vermoedelijk) een tiental ronde meilerkuilen die met de productie van houtskool in verband staan. Op basis van historisch geografische gegevens is in het plangebied waarschijnlijk pas vanaf de 14e eeuw sprake van meer intensieve landbouw. De archeologische gegevens spreken dit in ieder geval niet tegen. Het dempen van een greppel of kavelsloot omstreeks 1575-1725 markeert mogelijk de aanvang van (heide)plaggenbemesting op het terrein, als gevolg waarvan in de loop der eeuwen een circa 50 centimeter dik cultuurdek is ontstaan.

(Bron: RAAP rapport 1744 – van juni 2008- CIS code 15296)

Groesbeek, 19 augustus 2008.

Bram den Boer, secretaris HKG